

Peter Halldorf brengt pinksterkerk en klooster samen



'Pinkstermonnik' Peter Halldorf: 'De Heilige Geest heeft weinig te maken met ervaringen.' | beeld Jaco Klamer

26 april 2018, 03:00

Eline Kuijper



Het lijken twee uitersten: de pinksterkerk en de kloostertraditie van de woestijnvaders. De Zweed Peter Halldorf brengt ze samen in zijn boek *Vol van de Geest*.

► Zeist

'Het gaat er niet om wat je leert uit dit boek, maar wat het lezen met je doet', zegt Peter Halldorf (59). 'Ik hoop dat het een verlangen en dorst opwekt naar meer van de Heilige Geest.' Het is een typische uitspraak voor de man uit Zweden die 'pinkstermonnik' wordt genoemd. Met zijn zwarte kleding, witte haardos en dito baard lijkt hij inderdaad op een kloosterling. Zijn wortels liggen echter in de pinksterkerk, waaraan hij verbonden is en waarin hij nog altijd voorgeat. 'Ik probeer een brug te slaan tussen de pinksterkerk en de rijke traditie van het oosterse christendom.'

Halldorfs ogen staan vriendelijk, zijn toon is kalm en beslist. Woensdag was hij in Nederland om te spreken over zijn boek *Vol van de Geest* dat onlangs in het Nederlands verscheen. Het speelt een grote rol in de monastieke leefgemeenschap die Halldorf stichtte, geïnspireerd door de woestijnvaders. 'Zij waren de grondleggers van de monastieke traditie.'

Waar is uw interesse in de woestijnvaders ontstaan?

'Het was in mijn twintiger jaren, toen ik als jonge voorganger in een crisis terechtkwam. In die tijd kwam ik in aanraking met de rijke traditie van de woestijnvaders. Zij hadden een sterke charismatische invloed. We associëren de Heilige Geest vaak met moderne kerken en conferenties, maar ik ontdekte dat het niet nieuw is om over de Geest te praten. Dat opende mijn ogen. De relatie met de Heilige Geest is in de westerse kerk, dus het protestantisme en de Rooms-Katholieke Kerk, weggezaakt. In de oosters- en oriëntaals-orthodoxe kerken is de spirituele traditie heel sterk. Ik verbleef in kloosters in Egypte en Syrië, waar ik mensen ontmoette die echt authentiek waren. Het wakkerde in mij een verlangen aan en zette mijn leven op zijn kop. De zoektocht heeft me verrast, maar niet uit de kerk getrokken. De pinksterkerk is mijn kerk, mijn familie, daar liggen mijn wortels.'

Wat heeft u van de woestijnvaders geleerd over de Heilige Geest?

'Dat de Heilige Geest weinig te maken heeft met ervaringen. Onze huidige cultuur focust erg op ervaringen. Jonge kerken die weinig wortels hebben in de traditie hebben niet in de gaten hoe sterk ze door die cultuur beïnvloed zijn. Maar die ervaringen zijn gericht op de korte termijn en laten je leeg achter. Ik heb mensen daardoor gefrustreerd de kerk uit zien gaan. De Heilige Geest heeft te maken met transformatie. Het is de Geest erom te doen ons te trekken in het leven met God, in de gemeenschap van de drie-eenheid van Vader, Zoon en Geest. Daar horen wij thuis. Je hoort tegenwoordig vaak dat mensen zichzelf willen zijn. Wat is dat? Als we naar Gods beeld geschapen zijn, betekent het dat we meer onszelf worden als we teruggaan naar de eenheid met God.'

Hoe kunnen mensen die dat verlangen, meer van de Geest ontvangen?

'Door dat verlangen de ruimte te geven. Dat doe je om te beginnen door niet in je eentje te blijven lopen maar deel te zijn van een gemeenschap. Zoals de woestijnvaders het zeggen: je kunt niet je eigen spiritueel leider zijn. Daarbij is het een kwestie van tijd en ruimte maken voor dat verlangen in je persoonlijke leven. Vertrouw op de kracht van kleine stapjes. Als het gaat om gebed, kunnen vijf minuten in de ochtend al verschil maken. Kleine porties in een dagelijks ritme zullen op de lange termijn vrucht dragen. Gebed heeft te maken met luisteren. Daarvoor zijn stilte en rust voorwaarden. Voor mezelf helpt de discipline van het monastieke leven, de getijdengebeden.'

U beschrijft een eredienst in een Syrisch klooster, wat voor u model kwam te staan voor de eredienst van de toekomst. Hoe ging dat?

'Ik was in een woestijnklooster in Syrië. De dienst was in een kleine kerk, op een klif van een berg. Aan de stenen muren hingen iconen uit de tiende eeuw, de gemeenschap van zo'n 25 mensen zat op de vloer. Vanachter een klein, laag altaar leidde de priester de eucharistie. Iedereen deed mee met het lezen en bidden. De liturgie was diep in de traditie geworteld maar er was een sterke charismatische dimensie. Spontane ingevingen van de Heilige Geest werden als vanzelfsprekend gedeeld. Dat hebben wij vandaag ook nodig. Een charismatisch christendom zonder traditie verwordt snel tot een spiegel van de popcultuur waarin we leven. Als we alleen vasthouden aan liturgie en sacramenten wordt het steriel. Die twee kanten hebben elkaar nodig. Goede orde stimuleert vrijheid.'

Jezus was in zijn werk op aarde afhankelijk van de Heilige Geest, schrijft u. Waarom is dat belangrijk?

'Daarmee wordt zichtbaar dat Jezus helemaal mens was. Hij legde de glorie af die hoorde bij zijn goddelijkheid. Juist daarom had Jezus een contemplatief leven. Hij had een verborgen omgang met de Vader. Zijn publieke werk was daarin geworteld. Er staat in de evangeliën steeds weer dat Hij zich terugtrok om te bidden op een berg of in de wildernis, nog voor de zon opkwam. Dat verborgen leven hebben we allemaal nodig. Als we daar te veel over praten, glipt het ons tussen de vingers door.'

Wat bedoelt u daarmee?

'Erover praten brengt de verleiding met zich mee om indruk te willen maken op anderen. Om iemand te willen zijn, geestelijk. Trots en hoogmoed zijn het grootste gevaar van geestelijk leven. Als ik trots en hoogmoedig word, dan zie ik dat zelf niet. Dat moeten anderen mij laten zien. Het risico is echter dat ik niet meer naar anderen luister. Daarom staat er in de Bijbel over de moeder van Jezus: 'maar Maria bewaarde deze woorden in haar hart en bleef erover nadenken'. Als je het bewaart in je hart komt het op een andere manier tot uiting dan in woorden. Dan draagt het vrucht.'

Wat betekent de Heilige Geest in het verlossingswerk van Jezus?

'De opstanding van Jezus is de kroon op het werk van de Heilige Geest in zijn leven. Dat is dezelfde Geest die in ons lichaam huist. Kunnen we dat echt geloven? Wat betekent dat voor ons leven? Wat betekent dat voor onze verwachting, en voor onze hoop?' <